

STANOWISKO

Forum Branżowych Organizacji Gospodarczych w sprawie problemów sektora ciepłowniczego wynikających z Europejskiej Polityki Klimatyczno-Energetycznej

Europa nie zauważa odmienności sposobu pokrywania potrzeb cieplnych w naszym kraju, gdzie bardzo istotną rolę odgrywają systemy ciepłownicze zasilane z instalacji objętych całym wachlarzem uregulowań unijnych – ETS, EID, OZE, efektywność energetyczna – na dodatek, jak pozostałe branże przemysłu, w tym Energetyka, bardzo silnie uzależnionego od węgla.

Tak więc kluczowym postulatem jest, aby:

urealnić przyjętą przez Unię Europejską ścieżkę dochodzenia do nowych rozwiązań w sektorze do możliwości sektora.

Sprowadza się to generalnie do przyjęcia paliwowej ścieżki ustalania benchmarków dla przydziału uprawnień do emisji CO₂, uznania sektora za narażony na tzw. wewnętrzny „carbon leakage” i stąd zmianę stanowiska Unii w zakresie przyjmowania zasad przyznawania darmowych uprawnień do emisji.

Polska struktura paliw powoduje też, że sektor postuluje utrzymanie złagodzonej wersji projektu Dyrektywy o emisjach przemysłowych, który daje szansę na złagodzenie skutków wdrażania Dyrektywy dla odbiorców ciepła w Polsce.

Wdrażanie rozwiązań Polityki Klimatyczno-Energetycznej wymaga szeregu rozwiązań organizacyjnych i legislacyjnych na poziomie krajowym.

Przy realizacji celów wynikających z Polityki należy wziąć pod uwagę całość istniejących sposobów pokrywania potrzeb na ciepło, a nie tylko sektor ciepłownictwa zawodowego, który stanowi około 50 % rynku ciepła. Utrzymywanie dotychczasowego kierunku realizacji celów unijnych doprowadzi do ogromnego zróżnicowania kosztów pokrywania potrzeba na ciepło pomiędzy odbiorcami sieciowymi a pozostałą częścią rynku, która nie jest objęta żadnymi mechanizmami regulacyjnymi.

Należy stworzyć warunki do fundamentalnej ale racjonalnej zmiany struktury wykorzystania paliw do produkcji ciepła w Polsce, i to nie tylko w obszarze ciepłownictwa systemowego. Postulowanym rozwiązaniem może tu być na przykład wprowadzenie powszechnych opłat ekologicznych (podatków), które upowszechnią społeczną odpowiedzialność za środowisko przynajmniej w obszarze ciepłownictwa.

FORUM BRANŻOWYCH ORGANIZACJI GOSPODARCZYCH

Takie rozwiązanie daje też szansę na zrealizowanie wszystkich innych postawionych celów, szczególnie z zakresu energii odnawialnej.

Dla poprawy wykorzystania wszelkich nośników energii pierwotnej w ciepłownictwie należy wdrożyć mechanizmy wspomagające działania na rzecz znaczącego zwiększenia ilości instalacji kogeneracyjnych w Polsce a przez to do zwiększenia ilości energii elektrycznej produkowanej w skojarzeniu. Cel taki określony został już w Polityce energetycznej Polski do 2030.

Dla utrzymania długofalowego potencjału na efektywną realizację celów Polityki należy wdrożyć mechanizmy wsparcia inwestycji infrastrukturalnych w ciepłownictwie systemowym nie tylko w obszarze finansowym ale również systemowym.

Ze względu na bardzo słabą kondycję finansową sektora ciepłowniczego w Polsce konieczna jest szybka modernizacja dotychczasowego systemu regulacji sektora, gdyż dotychczasowe mechanizmy regulacyjne sektora wynikające z obowiązującego systemu prawnego nie dają możliwości podniesienia jakości działania sektora w nowych uwarunkowaniach. Konieczna jest zmiana filozofii regulacji w branży idąca w kierunku odejścia od ręcznego sterowania na rzecz zliberalizowania rynku ciepła.

Ciepło systemowe stanowi jedynie jedną z form zaopatrzenia w ciepło. Obok niego istnieją różne metody pokrywania potrzeb grzewczych na mniejszą skalę, z indywidualnym włączeniem. W przypadku gdy oferta dostawy ciepła systemowego nie będzie odpowiadała odbiorcom z różnych względów (przede wszystkim ekonomicznych), to istnieje możliwość migracji odbiorców ciepła systemowego do obszaru o korzystniejszych warunkach pokrywania tego rodzaju potrzeb. W dzisiejszych i przyszłych warunkach prawnych takim obszarem jest właśnie „niezawodowe” dostarczanie ciepła.

Jak na razie, ani przepisy unijne ani krajowe nie nakładają na tę część rynku ciepła większych obostrzeń ekologicznych, co skutkuje tym, iż koszty pokrywania potrzeb na ciepło w tej sferze są po prostu niższe. Jeżeli ciepłownictwo systemowe ma być nadal regulowane, to należałoby zmienić niektóre mechanizmy regulacyjne, i to nie tylko w jego obszarze:

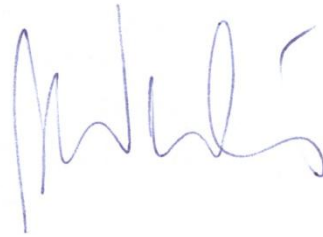
- wzmocnić rangę i jakość planowania energetycznego,
- stworzyć obbligo stosowania się do tych planów (np. przyłączanie się do sieci),
- ograniczyć swobodę stosowania określonych technologii i paliw,
- wprowadzić odpowiednie wytyczne w przepisach budowlanych i zagospodarowaniu przestrzennego,
- uregulować kwestie przebiegu infrastruktury liniowej.

Natomiast jeśli zaopatrzenie w ciepło traktowane będzie całkowicie rynkowo, to należy wyrównać warunki „gry” na tym rynku dla wszystkich jego uczestników – zarówno tych małych jak i dużych - dla wszystkich zaangażowanych w gospodarkę ciepłowniczą, dla przykładu poprzez:

- uwolnienie polityki cenowej dla dotychczas regulowanych podmiotów,
- ustanowienie powszechnych obciążeń wynikających z realizacji celów środowiskowych - podatki związane z emisjami,
- równy dostęp do mechanizmów pomocowych,
- równe rozłożenie obowiązków wynikających z zobowiązań np. ekologicznych, efektywnościowych itp. – np. wykorzystywanie energii odnawialnej itp.

FORUM BRANŻOWYCH ORGANIZACJI GOSPODARCZYCH

Brak decyzji wiąże się z **CHAOSEM**, który grozi stabilności działania przedsiębiorców, utratą bezpieczeństwa energetycznego odbiorców, powstaniem zagrożenia dla wypełnienia zobowiązań ekologicznych państwa, naruszeniem stabilności mikro i makroekonomicznej konsumentów ciepła oraz całej gospodarki, bałaganem na rynkach paliw, drastycznym pogorszeniem racjonalności wykorzystania energii i środków finansowych... a nawet samozagładą systemów ciepłowniczych.

Andrzej Werkowski
Przewodniczący III Kongresu
Forum Branżowych Organizacji Gospodarczych